

Sygn. akt II Ka 34/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 kwietnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Jerzy Kozaczuk
Sędziowie:	SSO Bogdan Górski SSO Mariola Krajewska - Sińczuk (spr.)
Protokolant:	sekr. sąd. Agnieszka Wierzbicka

przy udziale Prokuratora Andrzeja Michalczuka

po rozpoznaniu w dniu 7 kwietnia 2016 r.

sprawy **J. K.**

oskarżonego o przestępstwo z art. 177 §2 kk

na skutek apelacji, wniesionych przez prokuratora i obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Węgrowie

z dnia 14 października 2015 r. sygn. akt II K 169/14

I. zaskarżony wyrok zmienia w ten sposób, że uchyla zawarte w pkt IV wyroku rozstrzygnięcie o orzeczeniu na podstawie art. 44 § 2 kk w zw. z art. 4 § 1 kk przepadku dowodów rzeczowych i na podstawie art. 230 § 2 kpk orzeka zwrot A. B. jako osobie uprawnionej zatrzymanych rzeczy w postaci pary butów typu półbuty koloru brązowego firmy (...), kurtki, swetra, spodni, podkoszulka, koszulki, rajstop, dwóch par skarpet, chusteczki oraz slipów jako zbędnych dla postępowania karnego;

II. w pozostałej części wyrok utrzymuje w mocy;

III. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 820 zł kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

Sygn. akt II Ka 34/16

UZASADNIENIE

J. K. został oskarżony o to, że: w dniu 12 listopada 2013 r. na trasie L. – S., gm. L. w powiecie (...), w województwie (...) nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że kierując samochodem ciężarowym marki (...) numer rejestracyjny (...) wraz z naczepą S. C. numer rejestracyjny (...) nie zachował szczególnej ostrożności nie przewidując możliwości przebywania pieszych w pobliżu lewej krawędzi jezdni i wykonując ten manewr z prędkością niedostosowaną do zasięgu widoczności nieoświetlonych przeszkód, w następstwie czego nie zauważył

pieszego Z. P., który poruszał się w tym samym kierunku lewą krawędzią jezdni, uderzył w niego powodując mu obrażenia ciała w postaci wieloodłamowego złamania mózgowośćczy z następowym wielomejscowym zranieniem i stłuczeniem mózgu oraz przerwaniem ciągłości pnia mózgu i stłuczeniem mózdzku, kompresyjnego złamania kręgosłupa piersiowego (Th 1 – Th2) z przerwaniem więzadła podłużnego przedniego i wgnieceniem odłamów kostnych do kanału kręgowego oraz z uciśnięciem rdzenia kręgowego na tym poziomie, złamania żeber po stronie lewej z następowym krwawieniem do lewej jamy opłucnej i ze stłuczeniem lewego płuca, stłuczenie płata dolnego lewego płuca, rozfragmentowania śledziony, powierzchownego pęknięcia wątroby, stłuczenia tkanek miękkich okolicy lewego dołu podkolanowego oraz otarć naskórka na twarzy i na kończynach, które to obrażenia skutkowały jego zgonem na miejscu zdarzenia, to jest o czyn z art. 177 § 2 k.k. **Sąd Rejonowy w Węgrowie wyrokiem z dnia 14 października 2015 r. :**

I. Oskarżonego J. K. uznał za winnego dokonania zarzucanego mu czynu wyczerpującego dyspozycję art. 177 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 177 § 2 k.k. skazał go na karę 2 lat pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 70 § 1 pkt 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres 5 lat;

III. na podstawie art. 71 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego karę grzywny w wysokości 250 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 20 złotych;

IV. na podstawie art. 44 § 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. orzekł przepadek pary butów typu półbuty koloru brązowego firmy (...), kurtki, swetra, spodni, podkoszulka, koszulki, rajstop, dwóch par skarpet, chusteczki, slipek oraz fragmentu szpachli z powłoką lakieru koloru jasnego ujawnionych w Wykazie Dowodów Rzeczowych nr 867/2013 przechowywanych w Magazynie Dowodów Rzeczowych Sądu Rejonowego w Węgrowie pod pozycją 11/14;

V. zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 800 złotych tytułem opłaty oraz obciążył go poniesionymi w sprawie wydatkami w kwocie 5.688,91 złotych.

Apelację od wyroku Sądu I instancji wywiódł oskarżyciel publiczny i zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił: obrazę przepisów prawa karnego materialnego, a mianowicie art. 44 § 2, 5 i 7 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. poprzez orzeczenie przypadku pary butów typu półbuty koloru brązowego firmy (...), kurtki, swetra, spodni podkoszulka, koszulki, rajstop, dwóch par skarpet, chusteczki, slipów oraz fragmentu szpachli z powłoką lakieru koloru jasnego, w sytuacji, gdy nie służyły one i nie były przeznaczone do popełnienia przestępstwa, a nadto nie stanowiły one własności sprawcy, zaś ubranie i buty należało zwrócić A. B. jako osobie uprawnionej. W konsekwencji tak sformułowanego zarzutu skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie na podstawie art. 230 § 2 k.p.k. zwrotu zatrzymanych rzeczy w postaci pary butów typu półbuty koloru brązowego firmy (...), kurtki, swetra, spodni, podkoszulka, koszulki, rajstop, dwóch par skarpet, chusteczki oraz slipów jako zbędnych dla postępowania karnego A. B. jako osobie uprawnionej. Apelację od powyżej wskazanego wyroku wniósł także obrońca oskarżonego, zaskarżając wyrok w całości na jego korzyść. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił:

1. naruszenie prawa procesowego tj.:

- art. 5 k.p.k. w zw. z art. 366 § 1 k.p.k.

- art. 4 k.p.k., art. 5 k.p.k., 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. polegającej na dowolnej ocenie materiału dowodowego przeprowadzonej z naruszeniem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i niewyjaśnienia wszystkich okoliczności istotnych dla sprawy w tym pominięcie kwestii przyczynienia się pieszego do spowodowania wypadku, a także nieuwzględnieniu okoliczności przemawiających na korzyść oskarżonego, w szczególności pominięcie wyjaśnień oskarżonego oraz świadka A. B. w zakresie w jakim wynika, że „oskarżony miał pustą drogę” i nie było widać żadnej przeszkody, w tym pieszego i oskarżony miał prawo sądzić, iż może bezpiecznie wykonać manewr wyprzedzania, przy jednoczesnym przyznaniu bezkrytycznie wiary opinii biegłych w zakresie, w jakim wskazywały na winę oskarżonego pomimo tego, iż pokrzywdzonego też obowiązywały zasady ruchu drogowego. W ocenie skarżącego powyższe

uchybień skutkowało błędem w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na treść orzeczenia, a polegający na:

- przyjęciu, iż oskarżony dopuścił się zarzucanego mu czynu, pomimo tego, iż zebrany materiał dowodowy w sprawie, tj. opinie biegłych, wysokość stężenia alkoholu we krwi pokrzywdzonego, jak i zasady doświadczenia życiowego wskazują, iż jest mało prawdopodobne, aby osoba w stanie upojenia alkoholowego 2,51 ‰ alkoholu we krwi) poruszała się ciągle w sposób prawidłowy, co wskazuje na duże prawdopodobieństwo przyczynienia się pokrzywdzonego do wypadku drogowego dnia 12 listopada 2013 roku na drodze (...) pomiędzy miejscowościami L. – S.;

- błędnym przyjęciu, że oskarżony w dniu 12 listopada 2013 roku podczas jazdy samochodem ciężarowym marki (...) numer rejestracyjny (...) wraz z naczepą S. C. numer rejestracyjny (...) na trasie L. – S., gm. L., w powiecie (...), w województwie (...), w trakcie podjętego manewru wyprzedzania jadącego przed nim samochodu ciężarowego, nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że nie zachował należytej ostrożności nie przewidując możliwości przebywania pieszych w pobliżu lewej krawędzi jezdni. W konsekwencji tak sformułowanych zarzutów skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Węgrowie.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego okazała się niezasadna i wobec tego nie mogła doprowadzić do postulowanego w jej treści skutku w postaci uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, zaś apelacja oskarżyciela publicznego okazała się trafna i konsekwencją jej wniesienia była zmiana wyroku w zaskarżonej przez prokuratora części. Przed przystąpieniem do analizy zarzutów apelacji należy wskazać, iż w ocenie Sądu Odwoławczego, Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy oraz dokładny przeprowadził postępowanie dowodowe, wnikliwie i wszechstronnie rozważył wszystkie dowody i okoliczności ujawnione w toku rozprawy, dokonując następnie na ich podstawie właściwych ustaleń faktycznych, tak co do samego przebiegu zdarzenia, jak i rozstrzygając kwestie sprawstwa i winy oskarżonego. Postępowanie dowodowe w niniejszej sprawie zostało przeprowadzone z należyłą starannością i poszanowaniem proceduralnych zasad obowiązujących w procesie karnym. Ocena materiału dowodowego zaprezentowana przez Sąd Rejonowy co do zarzucanego oskarżonemu czynu została dokonana z uwzględnieniem reguł sformułowanych w art. 7 k.p.k. Co więcej, jest ona oceną wszechstronną i bezstronną, która w szczególności nie narusza granic swobodnej oceny dowodów, jest zgodna z zasadami wiedzy i doświadczenia życiowego. Sąd Okręgowy nie stwierdził także błędów logicznych, jak i faktycznych w rozumowaniu Sądu Rejonowego, a analiza ustaleń poczynionych przez Sąd meriti znajduje odzwierciedlenie we wnioskach zawartych w uzasadnieniu wyroku, które czyni zadość wymogom art. 424 § 1 i 2 k.p.k. i w pełni pozwala na przeprowadzenie kontroli instancyjnej.

Podkreślić należy, że znamieniem strony przedmiotowej spowodowania wypadku jest naruszenie zasad bezpieczeństwa w ruchu. Pojęcie tych zasad obejmuje zarówno zasady ujęte w przepisach prawa drogowego lub regulujących komunikację kolejową, wodną lub powietrzną, jak też wynikające z istoty bezpieczeństwa w ruchu, zasady prakseologiczne odnoszące się do danej jego sfery. Zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym to ujęte w odpowiednich przepisach zasady określające sposób korzystania z ruchu, są to zarówno reguły zawarte w przepisach określających zasady poruszania się na szlakach komunikacyjnych i zachowanie się w typowych dla ruchu sytuacjach lub wyrażone przez przyjęte oznakowanie, oświetlenie i sygnalizację, jak i reguły nieskodyfikowane w sposób szczegółowy, a wynikające z wyżej wymienionych przepisów oraz istoty bezpieczeństwa w ruchu, które muszą znaleźć zastosowanie wszędzie tam, gdzie nie ma sprecyzowanego przepisu (vide: wytyczne wymiaru sprawiedliwości i praktyki sądowej w sprawach o przestępstwa drogowe, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 1975 r., V KZP 2/74, OSNKW 1975, nr 3 – 4, poz. 33) Reguły te nie muszą pokrywać się z przepisami ruchu. Minimalizują one stopień niebezpieczeństwa związanego z uczestnictwem w poszczególnych dziedzinach ruchu, acz nie eliminują go całkowicie. Nie zawsze określają one zachowanie kierowcy w sposób ścisły, ich przestrzeganie oceniane jest zawsze przez pryzmat konkretnych okoliczności (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 2003 r., II KK 262/03, LEX nr 83799).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, że Sąd II instancji przychylił się do stanowiska zaprezentowanego w uzasadnieniu wyroku Sądu Rejonowego w Węgrowie, że to na oskarżonym, poruszającym się po zmroku, ciążył obowiązek skutecznego upewnienia się, że na lewej części jezdni nie znajdują się żadne przeszkody, które mogłyby uniemożliwić mu manewr wyprzedzania. Podczas jazdy w terenie nieoświetlonym jedyną możliwością upewnienia się, czy lewa strona jezdni jest wolna, było włączenie świateł drogowych, które zapewniają odpowiednią widoczność. Wprawdzie oskarżony w trakcie ostatniej rozprawy zapewniał, że przed przystąpieniem do wykonania manewru wyprzedzania włączył na moment światła drogowe, ale w ocenie Sądu Odwoławczego wyjaśnienia oskarżonego nie są w tym zakresie wiarygodne. Przemawia za tym fakt, że na poprzednich etapach postępowania oskarżony nie wspominał o włączeniu świateł drogowych, uczynił to dopiero po poinformowaniu go o takiej konieczności przez biegłego. Wskazać również należy, że ten element wyjaśnień oskarżonego nie znalazł potwierdzenia w pozostałym zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym, w szczególności w zeznaniach bezpośredniego świadka zdarzenia - G. K.. Reasumując, oskarżony przekraczając na chwilę oś jezdni mógł poprzez krótkotrwałe użycie świateł drogowych zaobserwować lewą część jezdni i upewnić się, czy nie znajdują się tam nieoświetlone osoby. Kierujący powinien przewidzieć zgodnie z przepisami, że obecność w tych warunkach pieszych przy lewej krawędzi jezdni była możliwa i prawnie dopuszczalna.

Zgodnie z art. 11 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. 2012, poz. 1137 z późn. zm.) pieszy jest obowiązany korzystać z chodnika lub drogi dla pieszych, a w razie ich braku – z pobocza. Jeżeli nie ma pobocza lub czasowo nie można z niego korzystać, pieszy może korzystać z jezdni, pod warunkiem zajmowania miejsca jak najbliżej jej krawędzi i ustępowania miejsca nadjeżdżającemu pojazdowi (ust. 1). Pieszy idący po poboczu lub jezdni jest obowiązany iść lewą stroną drogi (ust. 2). Jak wynika z dołączonej do akt dokumentacji fotograficznej szerokość pobocza w miejscu zdarzenia ograniczona jest przez znajdujące się tam słupki hektometrowe, które znacznie utrudniają poruszanie się poboczem. Z tego też względu pokrzywdzony mógł poruszać się przy lewej krawędzi jezdni. Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, że samochody nadjeżdżające z przeciwka nie alarmowały, że na drodze znajduje się jakaś przeszkoda, co pozwala na przyjęcie, że pokrzywdzony ustępował miejsca nadjeżdżającemu pojazdowi. Niestety nie miał takiej możliwości w stosunku do pojazdu, którym poruszał się oskarżony, z tego względu, że pojazd ten znajdował się za pokrzywdzonym, tj. był on zwrócony tyłem do nadjeżdżającego pojazdu, zatem poza zasięgiem jego wzroku. Niekwestionowanym jest fakt, że pokrzywdzony Z. P. w momencie potrącenia znajdował się w stanie nietrzeźwości 2,51 ‰/00. Jednakże z opinii biegłych, które w ocenie Sądu Odwoławczego są jasne i rzetelne wynika, że pieszy poruszał się przestrzegając zasad ruchu drogowego tj. przy lewej krawędzi jezdni. Ponadto brak jest podstaw do stwierdzenia, że zachowanie pokrzywdzonego pomimo, że znajdował się on w stanie nietrzeźwości, było nieprawidłowe i przyczyniło się do zaistnienia wypadku drogowego, który jest przedmiotem niniejszej sprawy.

Z uwagi na powyższe, w ocenie Sądu II instancji, Sąd meriti nie dopuścił się obrazy żadnego z przepisów, które wskazał w treści apelacji obrońca oskarżonego. Środek odwoławczy wniesiony przez apelującego obrońcę nie mógł zatem spowodować postulowanego w jego treści skutku w postaci uchylecia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Węgrowie. W ocenie Sądu Odwoławczego, wymierzona oskarżonemu kara spełnia wszystkie dyrektywy jej wymiaru wskazane w art. 53 k.k. i nie nosi cech rażącej niewspółmierności. O ile nie budzi wątpliwości dokonana przez Sąd I instancji ocena zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego oraz poczynione na jej podstawie ustalenia faktyczne, a także zastosowana w stosunku do oskarżonego reakcja prawna, to nie można zgodzić się z rozstrzygnięciem w zakresie dowodów rzeczowych zawartym w punkcie IV zaskarżonego orzeczenia. Zgodnie z dyrektywą wskazaną w art. 44 § 2 k.k. sąd może orzec, a w wypadkach wskazanych w ustawie orzeka przepadek przedmiotów, które służyły lub były przeznaczone do popełnienia przestępstwa. Wskazać należy, że dowody rzeczowe w postaci: pary butów typu półbuty koloru brązowego firmy (...), kurtki, swetra, spodni podkoszulka, koszulki, rajstop, dwóch par skarpet, chusteczki, slipów oraz fragmentu szpachli z powłoką lakieru koloru jasnego nie stanowiły przedmiotów służących lub przeznaczonych do popełnienia przestępstwa w rozumieniu art. 44 § 2 k.k. Wobec obrazy prawa materialnego, jaka zaistniała w niniejszej sprawie, Sąd Okręgowy był zobligowany do uchylecia rozstrzygnięcia zawartego w punkcie IV zaskarżonego orzeczenia i na podstawie art. 230 § 2 k.p.k. orzekł zwrot A. B., jako osobie uprawnionej, zatrzymanych rzeczy w postaci pary butów typu półbuty koloru brązowego

firmy (...), kurtki, swetra, spodni podkoszulka, koszulki, rajstop, dwóch par skarpet, chusteczki, slipów uznając je za zbędne dla niniejszego postępowania. Jednocześnie wskazać należy, że dowód rzeczowy w postaci fragmentu szpachli koloru jasnego stanowi ślad kryminalistyczny. W judykaturze dosyć jednolicie prezentowane jest stanowisko, iż żaden z przepisów kodeksu karnego, a w szczególności art. 44, jak również jakikolwiek inny przepis prawa nie przewidują przepadku śladów kryminalistycznych (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 23 lutego 2004 r., sygn. akt: II AKa 419/03, Prok. i Pr. 2004 nr 12, poz. 14, str. 11, KZS 2004 nr 12, poz. 48, str. 27). Pozostają więc one w aktach sprawy. Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 437 § 1 i 2 k.p.k. oraz art. 456 k.p.k. O kosztach postępowania Sąd Odwoławczy orzekł na podstawie art. 2 ust.1 pkt 4 i art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r., a także § 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2003 r. w sprawie wysokości i sposobu obliczania wydatków Skarbu Państwa w postępowaniu karnym.